

IM. STEFANA

**FUNDACJA
BATOREGO**

ul. Sapieżyńska 10a
00-215 Warszawa
tel. 22 536 02 00
fax 22 536 02 20
batory@batory.org.pl
www.batory.org.pl

Warszawa, 30 grudnia 2025

Sz. P. Marcin Kierwiński
Minister Spraw Wewnętrznych i Administracji

Sz. P. Joanna Knapieńska
Prezes Rządowego Centrum Legislacji

Szanowni Państwo,

Obywatelskie Forum Legislacji działające przy Fundacji im. Stefana Batorego wyraża stanowczy sprzeciw wobec wyznaczenia konsultacji publicznych **projektu ustawy o wygaszeniu rozwiązań wynikających z ustawy o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa oraz o zmianie niektórych ustaw (UD 345)** w terminie, który w rzeczywistości uniemożliwia udział znaczącej części interesariuszy, a tym samym czyni konsultacje pozornymi.

Termin konsultacji powyższego projektu wyznaczono do dnia 2 stycznia, przy czym organizacje wskazane w rozdzielniku otrzymały informację o konsultacjach 23 grudnia w godzinach popołudniowych, natomiast pozostali uczestnicy debaty publicznej mogli dowiedzieć się o nich z platformy RCL dopiero 29 grudnia. W praktyce oznacza to, że dla wielu podmiotów czas na analizę projektu i przygotowanie uwag został sprowadzony do kilku dni, przypadających niemal w całości na okres świąteczno-noworoczny. Taki tryb jest nie do pogodzenia z elementarną rzetelnością procesu legislacyjnego oraz z zasadą równego traktowania uczestników konsultacji.

Opisany sposób procedowania **pozostaje w sprzeczności z Regulaminem pracy Rady Ministrów.** Zgodnie z § 36 ust. 1 Regulaminu projekty ustaw podlegają uzgodnieniom, opiniowaniu oraz konsultacjom publicznym jako integralnemu elementowi rządowego procesu legislacyjnego. Jednocześnie – co ma kluczowe znaczenie w niniejszej sprawie – Regulamin wprost wymaga, aby w przypadku projektu ustawy skrócenie czasu na zajęcie stanowiska poniżej standardu było wyjątkiem, a nie regułą, i aby zostało szczegółowo uzasadnione. Aktualne brzmienie § 40 ust. 3 pkt 1 Regulaminu stanowi jednoznacznie, że „szczegółowego uzasadnienia wymaga wyznaczenie terminu do zajęcia stanowiska krótszego niż 21 dni – w przypadku projektu ustawy – od udostępnienia tego projektu.” Informacja o tym, że ustawa musi wejść w życie do początku marca 2026 r. nie stanowi wystarczającego uzasadnienia. **Termin ten był znany już dużo wcześniej i dużo wcześniej można było przygotować projekt i przedstawić go do konsultacji.**

W sytuacji, w której **termin konsultacji w istocie zamyka się w kilku dniach i przypada na okres świąteczny, wymóg szczegółowego uzasadnienia nie może być traktowany jako formalność, lecz jako realna gwarancja ochrony jakości prawa i zaufania do państwa**. Brak publicznie dostępnego, szczegółowego uzasadnienia tak daleko idącego skrócenia terminu – w szczególności w warunkach, w których informacja o konsultacjach nie była równocześnie dostępna dla wszystkich zainteresowanych – oznacza naruszenie standardu wyrażonego w § 40 ust. 3 pkt 1 Regulaminu.

Tak prowadzony proces konsultacyjny rodzi również problem konstytucyjny. Trybunał Konstytucyjny od lat konsekwentnie wywodzi z art. 2 Konstytucji (zasady demokratycznego państwa prawnego) zarówno zasadę ochrony zaufania obywateli do państwa i stanowionego przez nie prawa, jak i dyrektywy poprawnej (przyswoitej) legislacji. Wyrażono to m.in. w wyroku z 16 września 2003 r., sygn. K 55/02, Trybunał wskazywał, że naruszenie art. 2 Konstytucji w obszarze standardów legislacyjnych występuje zwłaszcza wtedy, gdy uchylenia mają charakter rażący i prowadzą do podważenia bezpieczeństwa prawnego. **Konsultacje zaprojektowane w sposób, który w praktyce wyłącza znaczną część interesariuszy z udziału** – zwłaszcza przez skrajne skrócenie czasu w okresie świątecznym – **wpisują się w ryzyko właśnie takiego rażącego naruszenia standardów rzetelności prawodawczej i zaufania do państwa.**

Nasze stanowisko wzmacniają ustalenia raportów Obywatelskiego Forum Legislacji. W niedawno wydanym raporcie podsumowującym praktykę stanowienia prawa w latach 2023-2025 (<https://www.batory.org.pl/wp-content/uploads/2025/12/Raport-OFL.pdf>) wskazuje się na systemowy problem skracania konsultacji publicznych, co prowadzi do spadku jakości regulacji, wzrostu liczby błędów i konieczności szybkich nowelizacji oraz do erozji zaufania do instytucji publicznych. **Przypadek konsultacji wyznaczonych w praktyce na kilka dni, w czasie świąt, przy nierównym dostępie informacyjnym (rozdziałnik 23 grudnia versus publikacja w RCL 29 grudnia), stanowi modelowy przykład praktyki, przed którą OFL konsekwentnie ostrzega.**

W tej sytuacji wnosimy o niezwłoczne podjęcie działań naprawczych polegających na **wydłużeniu konsultacji w sposób zapewniający realny udział zainteresowanych podmiotów, co najmniej w horyzoncie odpowiadającym standardowi 21 dni**, liczonych od momentu faktycznego udostępnienia projektu i efektywnego poinformowania o konsultacjach opinii publicznej. Jednocześnie **oczekujemy opublikowania szczegółowego uzasadnienia odstępstwa od standardu 21 dni, o którym mowa w § 40 ust. 3 pkt 1 Regulaminu pracy Rady Ministrów, jeżeli organ wnioskujący podtrzymuje wolę procedowania w terminie krótszym.**

Tylko taki sposób działania będzie zgodny z obowiązującymi regułami rządowego procesu legislacyjnego, standardami konstytucyjnymi wynikającymi z art. 2 Konstytucji oraz elementarną zasadą zaufania do państwa i stanowionego przez nie prawa.

Członkowie Obywatelskiego Forum Legislacji:

Piotr Frączak, Ogólnopolska Federacja Organizacji Pozarządowych

Krzysztof Izdebski, Fundacja im. Stefana Batorego

Łukasz Jachowicz, ekspert ds. nowoczesnych technologii

prof. dr hab. **Krzysztof Jasiecki**, Szkoła Główna Handlowa

adw. **Paulina Kieszkowska-Knapik**, Kieszkowska Rutkowska Kolasiński Kancelaria Prawna spj

Wojciech Klicki, Panoptykon

Grażyna Kopińska, Fundacja im. Stefana Batorego

dr hab. **Urszula Kurczewska**, prof. SGH, Szkoła Główna Handlowa

dr hab. **Grzegorz Makowski**, Szkoła Główna Handlowa

Witold Michałek, Business Centre Club

dr hab. **Małgorzata Mołęda-Zdziech**, prof. SGH, Szkoła Główna Handlowa

dr **Wojciech Rogowski**, Instytut Allerhanda, Szkoła Główna Handlowa

Katarzyna Sadło, Fundacja Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego

Tomasz Schimanek, Akademia Rozwoju Filantropii w Polsce

Katarzyna Urbańska, Kancelaria Radcy Prawnego Katarzyny Urbańskiej

dr **Agnieszka Vetulani-Cęgiel**, Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu

Grzegorz Wiaderek, prezes zarządu Instytutu Prawa i Społeczeństwa

Kuba Wygnański, Fundacja Stocznia

dr **Tomasz Zalasieński**, Kancelaria Radcy Prawnego Tomasz Zalasieński

Grzegorz Ziemiak, Instytut Demokracji

dr hab. **Andrzej Zybała**, prof. SGH, Szkoła Główna Handlowa

Obywatelskie Forum Legislacji (OFL) działa przy Fundacji im. Stefana Batorego od 2009 roku. Zajmuje się monitoringiem procesu stanowienia prawa pod kątem jego przejrzystości, otwartości na konsultacje publiczne i zabezpieczenia antykorupcyjne oraz przestrzegania zasad dobrej legislacji, przedstawiając wnioski z obserwacji i rekomendacje zmian w cyklicznych raportach.